

Návrh

Rozhodnutie

Telekomunikačného úradu SR zo dňa dd. mmmm 2011,

ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste v sieti významného podniku

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) podľa § 22 a § 72 ods. 2 písm. e) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vydáva toto rozhodnutie, ktorým určuje metódu kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste v sieti podniku, ktorý bol rozhodnutím úradu podľa § 17 ods. 1 zákona určený za významný podnik pri poskytovaní služieb na trhu veľkoobchodného fyzického prístupu, vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste (ďalej len „veľkoobchodný relevantný trh č. 4“) a ktorému bola uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 ods. 1 zákona.

Podnik, ktorý bol rozhodnutím úradu podľa § 17 ods. 1 zákona určený ako významný podnik na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 a ktorému bola uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 ods. 1 zákona (ďalej len „významný podnik“) je povinný pri stanovovaní ceny za kolokáciu (fyzickú i vzdialenú) vychádzať z adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu, vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste (ďalej len „služba LLU“).

Významný podnik je povinný pri výpočte ceny za vybudovanie kolokačného priestoru alebo miesta zabezpečiť, aby cena bola nákladovo orientovaná to znamená, aby do ceny vstupovali iba nevyhnutné náklady potrebné na doplnenie a dovybavenie kolokačného priestoru alebo miesta. Súčasne musí umožniť, aby náklady na zriadenie kolokačného priestoru alebo miesta neboli hradené jednorázovo v plnej výške prvým podnikom žiadajúcim o službu LLU a o kolokáciu.

Pre potreby použitia adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu pre službu LLU musia byť náklady členené na investičné náklady (náklady na úpravu a vybudovanie kolokačného priestoru a miesta, náklady na zaobstaranie súvisiacich zariadení, náklady na zaobstaranie káblov a pások a náklady na obsadenie stavebných a technologických plôch a pozemkov), na náklady na jednorazové služby (náklady na predbežné zisťovanie, podrobné zisťovanie, náklady na identifikáciu, výber a obhliadku kolokačného miesta, identifikácia miesta prístupu, vypratanie miesta, presun zariadenia, inštalácia súvisiacich zariadení, inštalácia káblov na hlavnom a odovzdávacom rozvode) a na náklady na periodické, opakované služby (náklady na sprevádzaný prístup do kolokačného priestoru, náklady na vydávanie

povolení na vstup, náklady na testy a administratívne posúdenie zariadení) v súlade s požiadavkami modelu.

Všetky náklady na kolokáciu vstupujúce do adaptabilného modelu spolu s výpočtom ceny kolokácie je významný podnik, ktorému bola uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona, povinný predložiť úradu najneskôr do 30 (tridsiatich) dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. V prípade, ak významnému podniku v čase nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia nie je uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona, je významný podnik povinný predložiť všetky náklady na kolokáciu vstupujúce do adaptabilného modelu spolu s výpočtom ceny kolokácie, do 30 (tridsiatich) dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa mu povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona ukladá.

Následne je významný podnik povinný predložiť všetky náklady na kolokáciu vstupujúce do adaptabilného modelu spolu s výpočtom ceny kolokácie vždy do jedného roka od potvrdenia ceny úradom alebo od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o úprave ceny. Výpočet musí vychádzať z údajov nie starších ako 2 mesiace od dátumu, ku ktorému sa výpočet uskutočňuje.

Úrad je podľa § 22 ods. 1 zákona povinný tiež zabezpečiť, aby predpísané mechanizmy návratnosti nákladov a tvorby cien významného podniku podporovali efektívnu súťaž a predstavovali prínos pre koncových užívateľov.

Do celkových nákladov na kolokáciu pre službu LLU je významný podnik oprávnený započítať primeranú mieru návratnosti vloženého kapitálu alokovaného na službu LLU.

Primeraná miera návratnosti vloženého kapitálu sa stanoví metódou váženého priemeru nákladu kapitálu (WACC - weighted average cost of capital) podľa nasledujúceho vzorca:

$$\text{WACC pred zdanením} = \frac{Re}{(1-t)} * \frac{E}{(D+E)} + Rd * \frac{D}{(D+E)}$$

kde:

- Re = náklad na vlastný kapitál;
- t = daň;
- Rd = náklad na cudzí kapitál
- $\frac{E}{(D+E)}$ = vlastný kapitál určený podielom na celkovom kapitáli;
- $\frac{D}{(D+E)}$ = cudzí kapitál určený podielom na celkovom kapitáli.

Pri výpočte WACC sa vychádza z:

1. výpočtu nákladu na vlastný kapitál pomocou modelu oceňovania kapitálových aktív (CAPM).

$$R_e = R_f + \beta * (R_m - R_f) + SP$$

kde:

- R_f = výnosnosť bezrizikovej investície;
- β = beta koeficient;
- R_m = výnosnosť trhu;
- SP = prirážka za veľkosť.

Výnosnosť bezrizikovej investície sa rovná výnosu 10-ročných slovenských štátnych dlhopisov.

Rozdiel medzi výnosnosťou trhu (návratnosťou trhového portfólia) a výnosnosťou bezrizikovej investície tvorí rizikovú prirážku trhu.

Pri stanovení rizikovej prirážky trhu sa vychádza z historického vývoja akciového trhu podľa prieskumu Ibbotson Risk Premia Over Time Report. Pre operátorov fixných sietí sa použije hodnota rizikovej prirážky benchmarková sadzba 5 %.

Pre účel výpočtu WACC pre významný podnik vo fixnej telefónnej sieti je potrebné zostaviť skupinu porovnateľných podnikov. Analýza trhu cenných papierov týchto podnikov je nevyhnutná pre výpočet koeficientu Beta (β) ako aj cieľovej kapitálovej štruktúry.

Skupinou porovnateľných podnikov sa rozumie skupina podnikov, ktorých priemerný podiel výnosov z prevádzkovania pevnej siete (vypočítaný ako aritmetický priemer podielu výnosov z prevádzkovania pevnej siete z celkových výnosov jednotlivých podnikov) je najmenej 50 %. Podnikom sa v tomto prípade rozumie prevádzkovateľ pevných sietí, ktorý pôsobí na trhoch krajín Európskej únie a ktorého podiel výnosov (podľa účtovnej závierky k účtovnému obdobiu, ku ktorému sa WACC vypočítava) z prevádzkovania pevnej siete je vyšší ako 40 % z jeho celkových výnosov, pričom by podnik mal poskytovať aj hlasové služby v pevnej sieti. Počet podnikov zahrnutých do skupiny porovnateľných podnikov by mal v ideálnom prípade dosiahnuť 16, najmenej však 10 podnikov. Konkrétny zoznam a počet podnikov ako i zdroje čerpania údajov budú predmetom konzultácií s úradom vždy pred každým výpočtom WACC.

Výpočet koeficientu beta (ukazovateľ systematického rizika) vyjadruje vzťah medzi výnosmi finančného trhu a očakávanými výnosmi daného portfólia akcií. Koeficient beta sa určí na základe analýzy akciového trhu porovnateľných telekomunikačných podnikov v Európe (zoznam uvedený vyššie). Pre každú spoločnosť sa vykoná analýza mesačných zmien na akciovom trhu za posledných 5 rokov a analýza zmien trhových indexov. Následne sa vykoná regresná analýza pohybu cien na akciovom trhu a trhového indexu. Hodnota koeficientu beta sa upravuje k hodnote 1, vzhľadom na to, že podniky sú postupom času na trhu čoraz etablovanejšie a odolnejšie voči zmenám. Takto vypočítaný koeficient beta vyjadruje kapitálovú štruktúru daného podniku. Pre dokončenie výpočtu koeficientu beta musia byť jednotlivé koeficienty porovnateľných podnikov očistené od zadlženia, ktoré sa uskutoční použitím vzorca Miller:

$$\beta \text{ aktíva} = \beta \text{ vlastný kapitál} / (1 + (D/E))$$

kde: D/E = miera zadĺženia v trhovom ocenení

Posledným úkonom je opätovné zadĺženie mediánu všetkých vypočítaných koeficientov beta mierou zadĺženia rovnajúcou sa cieľovej kapitálovej štruktúre významného podniku alebo telekomunikačného odvetvia pomocou vzorca:

$$\beta \text{ vlastný kapitál podniku/ telekom. odvetvia} = \text{medián } \beta \text{ aktíva} * (1 + (D/E)).$$

kde: D/E = očakávaná miera zadĺženia hodnoteného podniku/odvetvia

Pri výpočte sa použije prirážka za veľkosť podnikov, ktorá je závislá na veľkosti podniku (hodnote vlastného imania) a zohľadňuje rozdielnu návratnosť akcií malých a veľkých podnikov z dlhodobého hľadiska, podľa prieskumu realizovaného Ibbotsonom Risk Premia Over Time Report a je odvodená od trhovej kapitalizácie podnikov kótovaných na americkej burze.

2. výpočtu nákladu na cudzí kapitál

Podľa vyššie uvedeného výpočtu WACC v súlade s Postupom implementácie odporúčania Komisie ohľadom oddeleného účtovníctva a systému nákladového účtovníctva podľa regulačného rámca pre elektronickú komunikáciu C (2005) 3480 významný podnik použije zjednodušenú verziu WACC pred zdanením, kde náklad na cudzí kapitál je vyjadrený ako:

$$R_d = R_f + M$$

kde:

- R_f = výnosnosť bezrizikovej investície;
- M = marža nad rámec výnosu bezrizikovej investície;

Náklady na cudzí kapitál sú určené na základe výnosov 10-ročných euro dlhopisov priemyselných výrobcov s úverovým ratingom BBB. Marža nad rámec výnosu bezrizikovej investície sa vypočíta ako rozdiel medzi týmto výnosom a výnosom z bezrizikových vládnych dlhopisov EÚ. Zdroj: Bloomberg.

Marža nad rámec výnosu vládnych dlhopisov EÚ je pripočítaná k výnosu bezrizikovej investície slovenských štátnych dlhopisov, čím sa vypočíta cena cudzieho kapitálu na slovenskom trhu.

3. stanovenie kapitálovej štruktúry

Cieľová kapitálová štruktúra je vyjadrená vzorcom $[D/(D+E)]$

kde:

D = dlh;

E = vlastný kapitál.

Cieľová kapitálová štruktúra sa odvodí z analýzy skupiny porovnateľných podnikov pôsobiacich na európskom telekomunikačnom trhu (uvedených vyššie). Rovná sa hodnote mediánu ich kapitálovej štruktúry.

Významný podnik uskutoční výpočet WACC a výpočet aj s výslednou hodnotou predloží úradu spolu s výpočtom ceny za službu ULL.

Adaptabilný model nákladov na kolokáciu na službu LLU metodicky využíva dva odlišné prístupy na modelovanie nákladov. Na neopakovateľné, jednorazovo poskytované služby je použitý prístup *Activity Based Costing*¹ (ABC), na modelovanie nákladov opakovaných, dlhodobu poskytovaných služieb metóda priemerných, dlhodobých prírastkových nákladov - *Long Run Average Incremental Cost*² (LRAIC). Použitie týchto dvoch metód je odôvodnené rozdielnou povahou činností (jednorazovou neopakovateľnou a dlhodobou, periodicky sa opakujúcou), ktoré tvoria súbor služieb kolokácie.

Do prvej skupiny patria náklady, ktoré vznikajú v súvislosti s prípravou služby kolokácie a jej administratívou. Sú to služby, ako predbežné zisťovanie, podrobné zisťovanie a obhliadka miesta kolokácie, poprípade aj zmena požiadaviek na kolokáciu, ďalej jednorazové práce spojené so zriadením kolokačného priestoru a miesta (výber miesta, vypratanie miesta, presun zariadenia, nepatria sem však stavebné práce spojené s úpravou, poprípade vybudovaním kolokačného priestoru, ktoré sú počítané oddelene), ďalej činnosti spojené s identifikáciou miesta prístupu, práce spojené s inštaláciou súvisiacich zariadení, hlavne inštalácia a pripojenie káblov na hlavnom a odovzdávacom rozvode (nepatria sem však náklady investičného charakteru: na obstaranie káblov, pások a ďalších - voliteľných zariadení, ktoré sú počítané oddelene). Ďalej sú metódou ABC počítané náklady prevádzkových služieb, kam patrí hlavne sprevádzaný prístup do kolokačného priestoru, vydávanie povolení na vstup, testy zariadení a administratívne posúdenie zariadení.

Do druhej skupiny nákladov modelovaných s využitím metódy LRAIC patria jednorazovo investované náklady dlhodobu (opakovane) využívané, ktoré tvoria súčasť majetku významného podniku a sú prenášané spravidla za mesačný nájom. Patrí sem prenájom kolokačných priestorov (miest) a prenájom súvisiacich zariadení (základných a voliteľných). Výpočet nákladov vychádza z obstarávacích cien, inštalčných nákladov, doby životnosti, cenového vývoja a nákladov na kapitál (WACC). V prípade kolokačných plôch je základom pre výpočet (obstarávacia cena) priemerná cena nájmu priemyselných plôch zvýšená o investície na úpravu

¹ Metóda vyvinutá v sedemdesiatych rokoch na Harvard Business School R. Kaplanom a W. Brunsom. Metóda namiesto širokej a v podstate arbitrárnej alokácie nákladov (FAC) na jednotlivé výrobky alokuje náklady na činnosti (activities) spojené (nutné) na zhotovenie výrobku či uskutočneniu určitej služby. Ako náhle sú stanovené náklady jednotlivých aktivít, sú celkové náklady alokované na výrobky či služby v množstve, v akom sa jednotlivé činnosti na výrobku (službe) podieľajú. Činnosť je teda činiteľom nákladov (cost driver). Metóda ABC dáva o mnoho presnejší obraz o skutočných nákladoch na určitý produkt ako metóda FAC, avšak treba si uvedomiť, že ani táto metóda sama o sebe neposkytuje informáciu, či sú náklady vynaložené účelne alebo nie.

² LRIC (LRAIC) je označenie konceptu (ide o mnoho metódik podobných v zásade len koncepčne), ktorý modeluje náklady (pôvodne iba na prepojenie) na tzv. increment, alebo prírastok kapacity za celú dobu životnosti príslušného aktíva. Existujú dve skupiny modelov, top-down, ktoré vychádzajú z ekonomických informácií incumbenta o terajšej prevádzke a jej nákladoch a bottom-up, ktoré inžinierskym spôsobom modelujú prvky siete a budujú nákladový model siete, ktorá je len v základných bodoch zhodná s reálnou sieťou. Využitie modelu pre nesieťové aktivity (kam patrí aj kolokácia) je v použití troch princípov, ktoré tvoria LRIC, dlhodobé náklady, priemerné náklady a náklady na prírastok.

kolokačných priestorov. Incrementom je v tomto prípade m2, v prípade súvisiacich zariadení buď bm (u káblov) alebo jednotka zariadenia (napr. pri niektorých voliteľných prvkoch ako je UPS, klimatizácia a pod.). Pri kalkulácií investícií do kolokačných priestorov používa model alternatívne tak model top-down (mód 1), ako aj bottom-up (mód 2). Vo všetkých ostatných prípadoch je použitý prístup bottom-up (pozri vysvetlivku 2).

Adaptabilný model nákladov na kolokáciu na službu LLU v sieti významného podniku vrátane podrobnej špecifikácie vstupných údajov a prepočtových postupov a manuálu k modelu je uverejnený na internetovej stránke úradu:

<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=3062>

Na veľkoobchodnom relevantnom trhu č.4 je významný podnik jediným podnikom umožňujúcim prístup k LLU. Predmetný trh úrad vymedzil geograficky celým územím Slovenskej republiky, preto musia byť podmienky pre prístup k LLU a kolokáciu stanovené rovnako pre všetkých oprávnených poskytovateľov, bez ohľadu na veľkosť alebo finančné zázemie a bez ohľadu na to, v ktorej časti územia sa prístup k LLU a kolokácia má uskutočniť. Tieto podmienky musia byť uvedené a zverejnené tak, aby mal k nim každý oprávnený poskytovateľ prístup.

Vzdialená kolokácia je forma kolokácie, pri ktorej má oprávnený podnik možnosť prístupu k účastníckym vedeniam významného podniku prostredníctvom odovzdávacieho rozvádzača umiestneného v prepájacej skrinke na dohodnutom kolokačnom mieste, v objekte alebo mimo objektu, v ktorom má významný podnik umiestnený rozvádzač.

Významný podnik je oprávnený uplatňovať si a teda uviesť v Referenčnej ponuke cenu za kolokáciu, ktorá je priemernou cenou a platí pre celé územie Slovenskej republiky.

Úrad na základe predložených vstupných údajov a výpočtu ceny kolokácie, overí aplikovanie uloženej metódy kalkulácie cien. Na základe povinnosti nákladovej orientácie je významný podnik podľa § 22 ods. 3 zákona povinný na žiadosť úradu preukázať, že ceny za ním poskytované služby sú stanovené podľa § 22 ods. 1 zákona tak, aby tieto obsahovali iba náklady spojené s poskytovaním kolokácie a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré s kolokáciou nesúvisia. Úrad tiež posúdi spôsob výpočtu WACC. Úrad môže vyzvať významný podnik, aby odôvodnil predložený výpočet ceny, prípadne jednotlivé vstupné údaje. Na základe overenia správnosti vstupných údajov a výsledkov kontrolného výpočtu úrad cenu vypočítanú významným podnikom buď potvrdí, alebo v odôvodnených prípadoch mu rozhodnutím určí úpravu ceny.

Významný podnik je povinný účtovať vypočítanú cenu (cenu vypočítanú ako priemernú pre celé územie Slovenskej republiky) podľa Metódy kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu až po uplynutí 30 (tridsiatich) dní od doručenia potvrdenia úradu o tom, že ceny sú vypočítané v súlade s Metódou kalkulácie cien, alebo až po nadobudnutí

právoplatnosti rozhodnutia o úprave ceny podľa § 22 ods. 3 zákona. Takto potvrdená alebo upravená cena je maximálna cena, ktorú nemožno prekročiť.

Nakoľko výpočet ceny pomocou metódy kalkulácie cien kolokácie zahŕňa všetky oprávnené náklady na kolokáciu významný podnik nie je oprávnený účtovať v súvislosti s kolokáciou žiadne ďalšie poplatky.

Úradom potvrdená maximálna cena za kolokáciu pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu alebo určená rozhodnutím o úprave ceny bude mať platnosť až do potvrdenia novej ceny alebo do nadobudnutia právoplatnosti nového rozhodnutia o úprave ceny;

Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Ing. Ladislav Mikuš
predseda úradu

Písomné pripomienky k návrhu rozhodnutia požadujeme zaslať úradu najneskôr do 30 (tridsať) dní odo dňa doručenia. Vyjadrenie a pripomienky doručené po tomto termíne úrad nebude akceptovať.

Písomné pripomienky možno zaslať:

- poštou na adresu: Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
828 55 Bratislava 24
- elektronickou poštou na adresu : jana.kopecna@teleoff.gov.sk